

**OPINIE SEPARATĂ, formulată de Vitalie PALEGA,
asupra pct. nr. 2 din Agenda Ședinței din 21.03.2024 a
Consiliului de Integritate (CI)**

MOTTO:

**Когда все остальные рода и виды войск
считают войну проигранной, в бой
вступает Морская Пехота!**

VENI, VIDI, VICI!

**(Deviza Grupei cu Destinație
Specială BURUNDUCII)**

- 1. Conform Agendei Ședinței din 21.03.2024 a CI, pct. 2 este expus în următoarea formulă:** *2. Sesizarea nr. 1551 din 05.02.2024 prin care se solicită constatarea încălcărilor admise de președintele Autorității Naționale de Integritate și a inspectorilor de integritate, în contextul emiterii actului de control din 01.02.2024. Grupul de lucru: dl Danu DOGOTARI, dna Mariana TIMOTIN și dna Svetlana BALMUȘ (10 min.). Fiecare membru al Consiliului de Integritate (3 min.).*
- 2. Grupul de lucru a propus CI următoarele:**
 - 1) Se remit materialele acumulate în adresa Colegiului disciplinar al ANI pentru examinarea legalității acțiunilor inspectorilor de integritate din punct de vedere al respectării Metodologiei de efectuare a verificării și a controlului averii și a intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor aprobată prin Ordinul ANI nr. 9 din 14.02.2022;*
 - 2) Se remit materialele acumulate în adresa Centrului Național Anticorupție pentru examinarea legalității acțiunilor inspectorilor de integritate dar și a respectării procedurii de repartizare aleatorie a sesizărilor prin prisma prevederile art. 312 și 313 Cod contravențional.*
- 3. Susțin propunerile Grupului de lucru, astfel cum sunt formulate și votez pentru aprobarea lor. (NOTĂ: ședința încă nu a fost, va fi, dar se pare că dna BALMUȘ va vota contra propunerilor grupului de lucru din care face parte. Adică, ca membru al grupului vine cu propuneri, ne-a cerut să le votăm, dar în final votează contra. Intuiesc că așa va face.**

Deoarece este un complot în CI și sunt bine puși cu ANI în comiterea abaterilor.)

4. **Cu toate că susțin propunerile grupului de lucru, intervin cu opinie separată, deoarece procedural și din punctul de vedere al dreptului material aplicabil, ca și cu multe alte ocazii, susțin, ideea că aici urma de parcurs altă cale.**
5. Astfel, Autorul sesizării a cerut CI următoarele:
 - 1) *Examinarea prezentei sesizări în privința abaterilor de la prevederile legale a președintelui ANI Lilian Chișcă.*
 - 2) *Constatarea încălcărilor admise de președintele ANI și a inspectorilor de integritate implicați în speță privitor la modul de repartizare aleatorie a sesizărilor din data de 10.01.2024, urmate de inițierea actului de control din 01.02.2024 în privința subsemnatului.*
 - 3) *Atragerea la răspundere contravențională (subl. VP)/disciplinară a președintelui și sesizarea colegiului disciplinar al ANI în privința inspectorilor de integritate vizați.*
 - 4) *Pentru a preveni neadmiterea pe viitor a unor astfel de acțiuni care discreditează imaginea instituției în întregime, întreprinderea de către CI a măsurilor ce se impun. În caz de necesitate pot prezenta și alte acte care confirmă cele expuse în sesizare.*
6. Prin urmare, din capetele de cerere înaintate în sesizare CI spre examinare și adoptare de decizie, se desprinde **TRAGEREA LA RĂSPUNDERE CONTRAVENȚIONALĂ** a făptuitorului, ceea ce înseamnă că, dispozițiile Codului administrativ nu au aplicabilitate în această situație de caz. Mai ales că, nu avem nici-o cerere prealabilă și nici-un act de administrare a treburilor publice, ci, sunt invocate abateri de la lege.
7. În conformitate cu dispozițiile art. 2 alin. (3) lit. b) Cod administrativ, **(3) Prevederile prezentului cod nu se aplică: b) raporturilor juridice ale autorităților publice care acționează în baza Codului contravențional sau Codului penal.**
8. La rândul lui, art. 374 Cod contravențional, dispune că, (2) **Procesul contravențional este activitatea desfășurată de autoritatea competentă, cu participarea părților și a altor persoane titulare de drepturi și de obligații, având ca scop constatarea contravenției, examinarea și soluționarea cauzei contravenționale, constatarea cauzelor și condițiilor care au contribuit la săvârșirea contravenției. (2¹)** **Procesul contravențional începe de drept din momentul sesizării sau al autosesizării agentului constator** privind săvârșirea contravenției. (3) **Procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului**

de procedură penală, precum și al normelor dreptului internațional și ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

9. În cazul dat nu a fost pornit procesul contravențional din momentul sesizării (fie, autosesizării), ci, s-a formulat un fel de abținere din partea agentului constatator (președintele ședinței dl CHIRTOACĂ Ilie), cu trecerea obligațiilor lui la un fel de grup de lucru, ceea ce nu poate fi acceptat, deoarece se diluează obiectul și se scapă activitatea furtunoasă de un anume fel a numiților CHIRTOACĂ și CHIȘCĂ, de la care pornit toate sesizările formulate de către avocați. Iar aceste elemente ca și cum ne scapă. Numai că, nu și mie. Nu în zădar m-am opus cu vehemență la acest CI și această ANI în abaterile ce ei le comit. Numai Stema de stat cât a costat, ca s-o pună pe perete. 3 ani tot am cerut, până nu am strigat, amintit de Codul contravențional, trimis în direcția corăbiei rusești și invocat Burunducii, nu o montau în sala de ședințe a CI, conform legii. Banul public le place, Stema de stat, nu-i interesează, cu toate că de acolo iau banul.
10. Regula de bază în materie de drept este: penalul ține în loc civilul.
11. Criteriile pe care Curtea Europeană a Drepturilor Omului consideră, că trebuie să le întrunească o faptă pentru ca ea să fie considerată ca aparținând „materiei penale” din punctul de vedere al Convenției, sunt: *1) calificarea faptei potrivit dreptului național, 2) natura faptei încriminate, 3) natura și gradul de gravitate a sancțiunii ce urmează a fi aplicată autorului faptei.* Aceste criterii au fost utilizate în mod constant în jurisprudența instanței de la Strasbourg. (CEDO: Ziliberberg împotriva Moldovei din 1.02.2005, pe care o considerăm relevantă, alături de multe altele, pentru analiza și stabilirea naturii ”penale” a unor contravenții din sistemul nostru de drept.).
12. Prin Hotărârea din 1 februarie 2005, pronunțată în cazul Ziliberberg c. Moldovei, Curtea a susținut faptul că a existat o încălcare a articolului 6, paragraful 1, al Convenției. Această Hotărâre are o semnificație deosebită pentru jurisprudența națională, dat fiind faptul că a fost prima prin care Republica Moldova este condamnată pentru încălcarea dreptului la un proces echitabil în materie contravențională.
13. Iar avocații nu au beneficiat de dreptul la apărare (chiar s-a invocat în ședința CI încălcarea dreptului la apărare), iar ca finalitate se urmărește să fie pedepsiți aspru: amenzi, confiscări și interdicția de a ocupa anumite funcții și exercita anumite profesii, ca pedepse complementare. Să zică oricine că la așa sancțiuni suntem în materie de Drept administrativ.
14. Mai este de spus că participanții la proces beneficiază de drepturi egale. Nu și în cazul de față, chiar și numai pentru simplul fapt, că președintele ANI sta confortabil la masa CI, pe când trebuia să stea alături de ceilalți participanți. Favoritismul, jos! Mai ales că eu am încetat a frecventa

ședințele CI tocmai din motiv că nu aveam scaun și un loc de lucru, permanent îmi schibau calculatorul. Pare penibil, dar dacă privim filmările observăm că, de la un timp mă așezam pe unde apucam, restul membrilor CI și președintele ANI, în capul mesei, fără să se mute din scaun în scaun. Ei vor să nu fie trimiși. Pentru ce atunci procedează astfel? Și, mă judecă, permanent, îmi citesc lecții, doar am cerut, hai, cu judecata voastră la TV, în ochii lumii să fie, nu, nu au vrut, iar TV acum nici nu mai vine la CI, decât când este adus de persoane din spațiul privat.

- 15.** Trebuie să ne amintim că ANI sfidează pe toată lumea, mai ales consilierii locali, precum și sfidează Justiția, refuzând să pună la dispoziție conținutul sesizărilor și a răspunsurilor date de conducerea ANI. Chipurile, ar fi vorba despre conversații private, neînregistrate în secretariatul CI, dacă să-i luăm după acțiuni. Secretara ANI (chipurile a CI) a devenit formatoare de opinie, vrea, prezintă informațiile cerute, vrea, nu. Bine, știu, o face la ordin, numai că, prea de tot.
- 16.** Sesizările sunt documente oficiale, trebuie înregistrate, sunt documentații de ordine publică (după atrocitățile invocate și chiar comise, încât Congresul autorităților publice locale nu mai vrea să audă de CI și ANI, de tare ce-i terorizează), dar în mare parte nici nu au fost înregistrate nici la ANI (cel puțin), căci, președintele ANI le primește și le dă în CI, care chipurile are secretariat (au apărut apoi numere de înregistrare, dar ale cui sunt, ale ANI sau ale CI? Cui au fost ele adresate!!! Pentru ce nu sunt numerele și ștampurile CI? Doar CI le are). Nu sunt ștampuri de ieșire și de intrare pe sesizări, ceea ce încurcă (sunt convins, intenționat) să le administrez, deoarece pe agendă apar cu un fel de numere, iar în poștă sunt trimise cu nemiliuita, fără numere. Secretara președintelui ANI nu este secretara CI, faptele o spun. Lucrările de secretariat nu sunt asigurate. Iar la ultima judecată de apoi la care am fost supus, secretara s-a plâns că nu mai poate lucra, de răul meu și toți o apărau, nici nu am înțeles ce vor, fie, nu poate, dar cine o impune să trimită mesaje și să nu pună și anexele conform propriilor mesaje? Trebuia să protocoileze ședința ceea inventată mie, chiar așa ne-publică cum a fost, eu nu am sărit la secretara asta, dar, nici nu mai știu cum să-i spun ca măcar cifrele să și le ordoneze în documente, ajung la glume, dar, fie, nu le mai scriu documente, am să ies public, după, cu constatări. Ședințele restricționate se protocoilează, toate hotărârile se fac publice, nu și la CI, se ajunge că sunt ascunse, contrar Regulamentului CI.
- 17.** În multe țări ale UE, diverși oameni au fost forțați să demisioneze din funcțiile publice doar pentru că au avut întâlniri private cu contractori privați ai statului pe care respectivii îl reprezentau. Nu este cazul făptuitorului, care face comenzi unor ONG ca acelea să-i scrie strategia de activitate a ANI. Făptuitorul nu are nici cea mai mică problemă să ascundă inclusiv de CI dovezi ale procesului decizional care a dus la achiziția a mult prea multor dulciuri, pe care trebuie să le plătească

contribuabilii din Republica Moldova. Am cerut secretariatului date, dar nu am primit de la secretara ANI și CI, desi țin de bugetul ANI, chiar de- s biscuiți, sunt scumpi, 40 000 MDL pe an.

18. Știu toate șmecheriile, au cărările bătute și conturile la fel de flămânde ca și până acum. Nu există nici o democrație fără libertatea cuvântului. Însă (pentru că există întotdeauna un „însă“, cum îi stă bine democrației, aici și aiurea prin democrație se înțelege, - LEGE) există și răspundere legată de cuvintele pe care le scoți. Ai dreptul să fii din ANI, să minți, să înșeli, să exagerezi, să insulti, dar plătești, dacă ai încălcat libertatea ori demnitatea cuiva. Poți să faci „dobitoc“ pe cine vrei, poți TRIMITE ÎN DIRECȚIA CORĂBIEI RUSE (CU ALTE CUVINTE, MULT MAI DIRECTE, eu am făcut, mă văd în legitimă apărare), - intră la categoria „părerii personale“, însă, când zici de cineva că e hoț, corupt, trebuie să vii cu probe, altfel, ori de câtă libertate a cuvântului beneficiezi, partea cealaltă are, și ea, ciudata libertate de a te trage în judecată și de a te lăsa în fundul curții gol.
19. Se invocă de către ANI prezumția nevinovăției și imixtiunea în activitatea inspectorilor. Eu invoc PROBA VERITĂȚII. Dispon de 7 procese verbale de inițiere a controlului de către unul și același inspector: CREȚU Ion, în baza unor și aceleași pretinse AUTO-sesizări ale NICOLAEV Ion, toate din 10 ianuarie 2024 și semnate de CHIȘCA Lilian, care nu-i inspector de integritate, auditor din ANI care s-a autosesizat chipurile.
20. Autosesizare, am văzut că, în sensul legii înseamnă inițierea imediată a procesului, ceea ce aici nu a fost, deoarece s-a pretins că se autosesizează, dar, procesul nu s-a pornit, fie și administrativ, pe care CEDO, după cum vom vedea *infra*, tot la materie ”penală” îl catalogează, mai ales că exemplul este exact ca și aici: al doilea control pe același obiect contra aceluiași subiect, - dar fapta ANI, nu este vizată, dacă tot se pretinde că nu a fost un control (verificare) exercitat legal, atunci, NICOLAEV (controlorul inspectorilor) putea să formuleze întrebări inspectorului ce a dispus cu vreo 4 ani în urmă refuzul în inițierea controlului la cererea CNA și SIS exact pentru aceleași 2 autoturisme. Nu, aici s-a cerut inițierea controlului și s-a obținut, deși, dacă se vrea inspector, trebuia să *inițieze conform autosesizării controalele celea 10*, dar, nu a făcut-o, căci, în fișa postului nu are asemenea atribuții, dar, și le asumă, în complicitate cu alți făptuitori.
21. Nu scriu prea repede?
22. De curând, cu voturile unei părți oarecare a CI a fost aprobat un plan de activitate pentru a. 2024 fără ca membrii CI să-l fi văzut în versiunea finală, - era scris în mesajul secretarei că se anexează, dar la trei cereri de a anexa planul acela, așa și nu s-a anexat, iar CI a votat planul ca și cum de activitate, fără să-l fi primit pe plan, - care a devenit în scurt timp *un manifest* al tembelismului, după cum am scris în urmă cu două săptămâni.

Foarte bine, fiecare găsește ce vrea unde vrea. Dar, în același timp, oricine altcineva are dreptul să critice sau să ironizeze același obiect. Trăim sau nu într-o lume liberă?

- 23.**Cu câteva, tot mai multe excepții, da. Așadar, făptuitorul (unul din cei mai vechi funcționari umflați în pene ai Moldovei din ultimul secol) a zis că lui, personal act normativ de aprobare a Raportului de activitate pe anul 2023 nu-i trebuie, cu aceea ca să înainteze un fel de act hotărâre a CI (HCI) de aprobare a raportului pe 2023, plin de falsuri. Dacă nu-i trebuia în 13.03.2024, pentru ce vine cu HCI în 15.03.2024? În CI s-a aprobat la început anexa, apoi se vine cu actul normativ de bază (totul cu cracii în sus), iar acest CI votează cu nonșalanță. Important să faci mutra acră să pari serios. Că în rest, măcar potopul, indemnizația vine, deci, e bine. Proiectul de act normativ a fost înaintat tardiv în 15.03.2024, iar actul are deja număr și data din 13.03.2024. Raportul de activitate pe a. 2023 (anexă la Hototărârea CI), fie el beteag așa cum este, a fost pus pe agenda CI, peste termen, în 5 martie curent, dar ei scriu că în 1 martie 2024. Fals. Eu am propus să fie restituit raportul cela (lăsat fără examinare) pentru ajustare și prezentarea de rând cu actul normativ. Nu a fost să fie, l-au aprobat, chiar de-i anexă, iar actul normativ de bază nu era. Altfel zis, s-a aprobat o anexă în 13.03.2024, iar după, se vine de secretară în CI la 15.03.2024 ca să fie aprobată baza, dar nu în ședință publică, ci, prin mesaje private. Țștia sunt constructorii care ridică un coteț și în baza lui fac casa, nu invers: casa și apoi accesoriile. Aprobarea s-a făcut având ca temei niște scrisori fără ștamp de intrare și de ieșire în instituțiile publice. Circulă așa, că doar cum a zis Hazanov la boșorogi, precum o parte oarecare din CI, ”adabreams”! Aprobăm, așa se zice. Și privesc în ochi, fac observații, că, de, așa-i legea. Legea junglei.
- 24.****Esențial este că autorul sesizării nu a beneficiat de acces la justiție (fie și în procedura ei de până la instanță).** Și în această situație, dacă am zis că era la început un autor al sesizării, apoi, trei, - în ședință am aflat că-s 10, dar 3 au dispărut, au rămas numai 7 (pretinsele autosesizări sunt numerotate de la 53 până la 61, nr. 58 și 59 lipsesc). Așa practici încă nu am cunoscut în ANI și CI, pretinse autosesizări fără autosesizare.
- 25.****În sesizare anume aceste lucruri se arată, cum de s-a sesizat unul și același în toate cazurile.** Autosesizat își zice, însă, nu a respectat procedura și nici distribuția aleatorie, ci, ciudat, toate parcurg aceeași cale.
- 26.**Da, era cândva un Cod al contravențiilor administrative, dar, și aici, a administra treburile publice nu este una și aceeași cu a cerceta faptele prevăzute de legea contravențională și a aplica sancțiuni. Nu avem o cerere prealabilă. Suntem în prezența unei sesizări. Noțiuni distincte după efecte și conținut. Poți să-ți ieși din minți, dacă nu strigi. Și-i ascuți.
- 27.**Respingem categoric alegațiile inspectorului vizat, care utilizează formule precum: angajator (avocatul autor al sesizării nu este un angajat

al Uniunii Avocaților); perioada muncii; alte asemenea ce țin de Dreptul muncii.

28. Conform dispozițiilor art. 423⁹ Cod contravențional, *(1) Contravențiile prevăzute la art. 313², 313⁴–313⁶, 319¹ și 330² se constată de Consiliul de Integritate în privința președintelui și vicepreședintelui Autorității Naționale de Integritate, precum și în privința inspectorilor de integritate. (2) Este în drept să constate contravențiile menționate la alin. (1) și să încheie procese-verbale președintele ședinței Consiliului de Integritate. (3) Procesele-verbale cu privire la contravențiile prevăzute la alin. (1) se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.*
29. Iar aici, anume CHIRTOACĂ Ilie este învinuit în ședință publică (*pe care CHIRTOACĂ timp de 30 min. nu a deschis-o, și a făcut-o numai după ce a plecat autorul sesizării*), că a mers la CHIȘCA Lilian și ia cerut răfuială contra avocatului autor al sesizării pe motiv că, CHIRTOACĂ a picat examenul de admitere în avocatură, unde avocatul este în Comisia de licențiere. Iar apoi se discuta despre aceea că, CHIȘCĂ ia zis lui NICOLAEV să facă pretinsele autosesizări, care s-a conformat, a întocmit într-o zi vreo 10 așa zise AUTO-sesizări (*fără a se sesiza, nu are cum, nu este inspector de integritate, este inspector pe inspector*), le-a dat lui CHIȘCĂ, care le-a dat lui CARABUT, ca să le dea în DRU, care să le introducă în e-Management, iar acolo sunt preluate și păstrate de un inspector și sunt apoi ca și cum trimise în sistem ca să ajungă la CREȚU. Aleatoriu? Toate 10 într-o zi? Larioc, au deschis tarabă, nimic altceva. Iar procedura descrisă aici este dintr-o notă ANI, primită recent.
30. Sunt înrăit la culmea că am și fost invitat la Poliție, s-au plâns peste mine la Procuratură. La ultima ședință au crezut că au câștigat. Au ieșit victorioși.
31. Pe naiba, abia începe, așa s-a planificat, ca să-și construiască iluzii și să fie aburcați (conform regulilor cercetașilor de adâncime), deoarece, poate și sistemul împarte sesizările, dar, fără intervenție dintr-o parte, chiar toate la unul și același inspector, nu nimeresc, că doar sunt **17 și toți ”cer câte ceva”** (*bine, erau 18 inspector*, unul însă a și demisionat, *încurcate sunt căile ANI*). Iar pe CI și ANI asta nu interesează, chiar de se declară faptul în ședință publică, ne prefacem că am asurzit și dăm peste autorul sesizării, iar despre corupție aclamată public toți tac mâlc, numai eu ies, deci, îs debil, exact ca data trecută, încât am fost purtat pe drumuri la CNA, acum, Procuratură, Poliție, cu invenții de tot felul. Dar, poate cu adevărat Codul administrativ este codul despre cum să comiți contravenții, administrezi treburile publice prin penal și eu chiar îs prost și strig pe degeaba, iar lumea confortabil dosește câte ceva.
32. Aici la acest pct. din sesizare se observă că s-a intervenit peste subiectul declarării doua oară cu aceeași chestiune, ce a fost examinată și tot ANI a

zis, prima dată că, actele avocatului sunt în regulă. Iar RM a plătit la CEDO pentru asemenea preținse controale. Exact 2 după număr și în afara termenelor de prescripție și fără motivare a repetării controalelor celea (a se vedea în acest sens: Hotărârea CEDO în cauza Prigală c. Moldovei, cererea nr. 14426/12, **asemănătoare speței din pct. 2 de pe agenda din 21.03.2024.**)

33.Cauza vizează susținerea reclamantului precum că a fost judecat de 2 ori pentru aceeași faptă contravențională, contrar Articolului 4 din Protocolul nr. 7 la Convenție.

34.În particular, la data de 26 martie 2010 un inspector în construcție a întocmit un proces-verbal, concluzionând că reclamantul a reconstruit apartamentul pentru permisiunile necesare, contrar art. 179 din Codul administrativ. Reclamantul a contestat acest proces-verbal, invocând că nu a comis contravenția și că procesul-verbal este nul pentru o serie de încălcări procesuale.

35.La data de 27 aprilie 2010 judecătoria Rîșcani a admis contestația reclamantului și motivele sale de nulitate, și a încetat procedurile administrative împotriva lui. **Hotărârea a devenit definitivă, în lipsa vreunui recurs, la data de 13 mai 2010.**

36.La data de 14 mai 2010 același inspector a întocmit un al doilea proces-verbal pentru aceleași fapte și în baza aceleași prevederi din Codul contravențional, recomandând o amendă de 150 Euro și obligarea reclamantului să demoleze modificările neautorizate aduse apartamentului. Reclamantul a contestat acest proces verbal. La data de 19 septembrie 2011 Curtea de Apel Chișinău a constatat vinovăția reclamantului pentru fapta imputată, dar a încetat procedurile grație prescrierii faptei comise în 2009.

37.CtEDO a reținut că, articolul 4 din Protocolul nr. 7 la Convenție nu exclude petrecerea a seturilor duble de proceduri, în cazul întrunirii a unor anumite condiții. Îi revine guvernului respondent să demonstreze în mod convingător, că aceste condiții au fost întrunite. În observațiile sale, guvernul nu a invocat că seturile duble de proceduri în speță cu fost suficient de conexe în substanță și timp, astfel că sa formeze un tot întreg, sau că au fost întrunite alte condiții menționate mai sus.

38.Corespunzător, a avut loc violarea Articolului 4 din Protocolul nr. 7 la Convenție. Curtea a acordat reclamantului suma de 1 200 EURO cu titlu de prejudiciu moral și 505 EURO cu titlu de costuri și cheltuieli.

39.Prin urmare, aici în speța de față, ajunsă în agenda CI, urma să fie aplicată procedura contravențională și nu cea administrativă. Chiar și pentru simplul fapt de a nu-i permite numitului CHIRTOACĂ I. să se eschiveze de la răspundere, exact ca și lui CHIȘCA și NICOLAEV, deoarece acum cauza și-o apără doar CREȚUL, - ultimul în lanț, - la care au ajuns toate cele 10 preținse autosesizări (eu am numai șapte, 2 după

numere de ordine nu sunt), și, care evident, înțelege că, CNA ar putea avea întrebări și față de domnia lui.

40. Osebit de cele invocate *supra*, cer să fie pusă pe următoarea agendă a CI, următorul punct: Constatarea neîndeplinirii atribuțiilor și revocarea din funcție a președintelui ANI cu sancționarea lui potrivit Codului contravențional. Raportor: Vitalie PALEGA (10 min.).

Chișinău, 19.03.2024

Vitalie PALEGA,
reprezentant al Societății civile în CI